

Бурлаєнко Тетяна Іванівна –

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки підприємництва та менеджменту Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДВНЗ «Університет менеджменту освіти».

Коло наукових інтересів: формування економічної компетентності майбутніх фахівців, ігрові технології в навчальному процесі, *lifelong learning* (навчання протягом життя), навчання людей старшого віку, педагогічна кваліметрія.

e-mail: tburlaenko@i.ua

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СВІТОВОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНСАЛТИНГУ В УКРАЇНІ: ПЕДАГОГІЧНЕ ДОРАДНИЦТВО

(рецензія на навчальний посібник «Педагогічне дорадництво: комплекс програмних матеріалів профільної підготовки магістрів», керівник авт. кол. Н. В. Гузій; авторський колектив: Бурлаєнко Т. І., Саяк В. І., Гораш К. В., Рашковська І. В., відп. укл. Д. В. Щербина)

З огляду на сучасні пріоритети суспільно-економічного розвитку української держави посилюється увага до підвищення ефективності функціонування педагогічної сфери, її збагачення інноваційними процесами, результатами наукових досліджень, втілених у практику організації й удосконалення освітньо-виховного простору. Це вимагає осучаснення фахової діяльності педагогічних працівників шляхом розширення й поглиблення їх професійних функцій і обов'язків, підсилення ролі консультативних освітніх послуг для професійної та непрофесійної сфери.

Актуальність розвитку педагогічного дорадництва зумовлюється складними модернізаційними процесами в освітній галузі й функціонуванні різних соціальних інституцій (сім'ї, школи, виробництва, громадських організацій і об'єднань тощо) та вимагає створення своєрідної педагогічної консультативної «індустрії» на зразок нині наявної в фінансовій, юридичній, політичній, аграрній сферах.

До основних видів сучасних дорадчо-консультативних педагогічних послуг має належати консультування дитини в ситуаціях дидактичних ускладнень, розвитку творчих обдарувань та успішної інтеграції в соціум; консультування сім'ї щодо проблем навчання, виховання та розвитку дитини; консультування педагогічних працівників щодо питань створення й реалізації освітніх інновацій, моніторингу якості освіти, підготовки методичного забезпечення, атестації та підвищення кваліфікації, аналізу та впровадження передового педагогічного досвіду; консультування управлінського персоналу закладів освіти різних освітньо-кваліфікаційних рівнів щодо формування корпоративної культури педагогічного колективу, маркетингової діяльності й аудиту, зв'язків із громадськістю тощо.

На сучасному етапі розвитку освіти педагогічне дорадництво, що традиційно належало до функцій роботи вчителів, вихователів, адміністрації, інспекторських структур, виокремлюється в особливий вид професійної діяльності, який має здійснюватися, передусім, методистами, а також наставниками, педагогами-консультантами, модераторами, супервізорами, тьюторами, коучами, гувернерами, репетиторами, кураторами та іншими. До переліку їхніх професійних дорадчих функцій належить надання консультативних педагогічних послуг – програмно-цільових, інструктивно-методичних, експертних, інформаційних, проектних діагностичних, коригувальних, адаптаційних, просвітницьких, профілактичних, організаційних тощо.

Становлення педагогічного дорадництва в Україні відповідає сучасним тенденціям світового розвитку педагогічного консалтингу та спирається на багатий зарубіжний досвід з підготовки освітніх консультантів, коучів та інших, що здійснюється

майже в кожному вищому педагогічному закладі провідних Європейських країн і впроваджується в освітній простір ближнього зарубіжжя.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова – єдиний вищий навчальний заклад в Україні, який започаткував перспективну магістерську програму професійної підготовки дорадників педагогічного профілю за сучасними вимогами міжнародного педагогічного консалтингу, що допоки не має аналогів в Україні.

Авторським колективом викладачів випускової кафедри педагогічної творчості було розроблено стандарт вищого навчального закладу за спеціальністю: 8.18010004 Дорадництво, галузі знань: 1801 Специфічні категорії. Його зміст охоплював: нормативний і варіативний складник освітньо-кваліфікаційної характеристики випусника за цим профілем, у яких відображено цілі вищої освіти та професійної підготовки означеної категорії педагогічних працівників, визначено їх місце й роль у сучасних структурах галузей економіки держави, сформульовано вимоги до компетентності та інших соціально важливих властивостей і якостей; нормативну та варіативну частини освітньо-професійної програми, у яких визначено нормативні обсяги та зміст навчання, форми державної атестації, а також встановлено вимоги до змісту, обсягу й рівня освіти та професійної підготовки фахівця відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня певного напрямку; засоби діагностики якості вищої освіти, де визначено вимоги до стандартизованих методик, призначених для кількісного та якісного оцінювання ступеня досягнення тими, хто навчається.

На сьогоднішній день професійна діяльність педагога-дорадника освітньої сфери полягає в:

- наданні консультативних освітніх послуг педагогічним працівникам, керівникам закладів й установ освіти;

- підготовці та експертизі методичного забезпечення загальної середньої, професійно-технічної, вищої та післядипломної освіти;
 - організації атестації та підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
 - аналізі та впровадженні передового педагогічного досвіду;
 - супроводі інноваційних проектів;
 - організації та проведенні супервізії фахівців;
 - консультуванні дитини в ситуаціях дидактичних ускладнень, розвитку творчих обдарувань та успішної інтеграції в соціум;
 - консультуванні сім'ї щодо проблем навчання, виховання та розвитку дитини, вибору навчального закладу, у т.ч. для освіти за кордоном;
 - викладанні загально-педагогічних дисциплін.
- Фахівець з педагогічного дорадництва може обіймати посади:
- викладач вищого навчального закладу, асистент;
 - молодший науковий співробітник;
 - методист (обласних, районних, міських методичних кабінетів; вищих навчальних закладів, професійно-технічних навчальних закладів; позашкільного навчального закладу);
 - консультант;
 - консультант психолого-медико-педагогічної консультації;
 - інструктор навчально-тренувального центру.

Відповідно до розробленого стандарту провідними фахівцями кафедри було спроектовано зміст навчальних дисциплін профільної підготовки дорадників педагогічної сфери та організаційно-методичні основи його засвоєння студентами у вигляді навчальних та робочих програм, планів семінарських, практичних та лабораторних занять, завдань для самостійної роботи, матеріалів контрольних заходів, що забезпечує набуття кваліфікацій консультанта з дорадництва у сфері освіти, методиста, викладача загально-педагогічних дисциплін.

Презентовані програмні матеріали стануть у нагоді викладачам і студентам у підготовці та проведенні лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять, організації самостійної роботи з вивчення магістрантами спеціальності «Дорадництво» фундаментальних та прикладних профільних дисциплін.